

کامل شدن عقل انسان در زمان ظهور

کلیدواژه: ظهور امام زمان (عجل الله فرجه الشریف)، عقل، استعداد.

پرسش: در زمان ظهور امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) عقل مردم کامل می‌شود؟ آیا امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) با مردم کار می‌کند یا به خاطر موقعیت آن زمان است؟

پاسخ: مردم از حیث استعداد و افکار در ترقی و تکامل هستند و برای پذیرفتن حق آماده‌تر می‌شوند و در عصر ظهور به آخرین درجه کمال خردها می‌رسند و این از ویژگی‌های زمان ظهور و حکومت امام زمان است؛ چنانچه سخن و روایت امام باقر (علیه السلام) صریح در این است که این کمال خردها به واسطه آخرین ذخیره الهی است. بنابراین همان‌طور که سرما و گرما وارد خانه‌ها می‌شود، کمال عقلانی نیز شیوع پیدا می‌کند و این رشد عقلانی به برکت حضرت امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) است.

فهرست مندرجات

- ۱ - ایجاد آمادگی پیش از ظهور
- ۲ - علت رشد عقلانی مردم
  - ۲.۱ - عنایت امام زمان
  - ۲.۲ - آمادگی خود بشریت
    - ۲.۲.۱ - دیدگاه علامه مجلسی
- ۳ - نتیجه بحث
- ۴ - معرفی منابع
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

ایجاد آمادگی پیش از ظهور

ظهور حضرت مهدی (عجل الله فرجه الشریف) فرمان قطعی خداوند بزرگ است و روزی فرا می‌رسد که سلطه شوم ناپاکان بر زمین و زمینیان خاتمه می‌یابد و صالحان و خوبان زمام امور را به دست می‌گیرند [۱] انبیاء/سوره ۲۱، آیه ۱۰۵.

و هستی به لطف و کرم هستی‌آفرین طعم عدالت را می‌چشد.

به یقین حاکم شدن بر جهان و دادگستری به گستره جهان و مطیع کردن میلیاردها بشر، آن هم از قاره‌های مختلف و با نژادهای متفاوت و ... کار آسانی نیست؛ از این‌رو می‌گویند امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) زمانی ظهور می‌کند که زمینه‌ها و آمادگی‌های لازم همانند آمادگی فرهنگی، نظامی، تکنولوژی و ... وجود داشته باشد.

[۲] مکارم شیرازی، ناصر حکومت جهانی مهدی (عجل الله فرجه الشریف)، ص ۸۲-۷۹، قم، نسل جوان، چ ۱۱.

و با وجود چنین آمادگی‌هایی می‌توان امید پررنگ به ظهور قریب‌الوقوع بودن آن حضرت داشت، و گرنه اگر جامعه بشری در کویر کوفته‌فکری، نژادپرستی و ... قرار داشته باشد، ظهور حضرت به تأخیر می‌افتد.

علت رشد عقلانی مردم

بنابراین یکی از چیزهای بسیار مهمی که در اتحاد مردم و روی آوردن به خوبی‌ها و دوری از انحرافات نقش اساسی دارد، کامل شدن عقل مردم است و در پرتو عقل‌های کامل بسیاری از نابسامانی‌ها، سامان می‌یابد و آمادگی‌های دیگر معنی و مفهوم پیدا می‌کنند.

اما اینکه رشد عقلانی توده مردم نتیجه کار امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) است یا به خاطر موقعیت آن زمان؟ از برخی روایات استفاده می‌شود:

← عنایت امام زمان

نیروهای عقلانی توده مردم به واسطه شخص امام عصر (عجل الله فرجه الشریف) است؛ زیرا در روایتی از امام باقر (علیه السلام) آمده است:

«إِذَا قَامَ قَائِمًا وَصَعَّ يَدَهُ عَلَى رُئُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عُقُولَهُمْ وَأَكْمَلَ بِهَا أَخْلَامَهُمْ»؛

[۱] مجلسی، مجدباقر، مرآة العقول، ج ۱، ص ۸۰.

[۲] کلینی، مجد بن یعقوب، کافی، ج ۱، ص ۲۵.

[۳] موسوی اصفهانی، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۴۴، ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی.

چون **قائم** ما **قیام** کند، دستش را بر سرهای مردم می‌گذارد و نیروهای عقلانی آنها را تمرکز داده و خردها و دریافت‌های **خلق** را به کمال رساند».

← آمادگی خود بشریت

و هم به خاطر آمادگی بشریت و شکوفایی و بالندگی عقل و استعدادها و قدرت **تفکر** و توسعه **علم** ایشان. به‌رحال غالب **احادیث** صراحت در این مطلب دارند که شخص **امام مهدی (عجل‌الله‌فرجه‌الشریف)** عقل‌ها را به کمال می‌رساند.

← دیدگاه علامه مجلسی

مرحوم مجلسی (رحمة‌الله‌علیه) نیز جمع‌آوری عقل‌ها را توسط امام عصر (عجل‌الله‌فرجه‌الشریف) پذیرفته است و به همین جهت در ذیل **روایت** می‌نویسد: منظور از جمع‌آوری عقل‌ها توسط حضرت یکی از این دو احتمال است:

احتمال اول: این‌که حضرت، عقل توده مردم را بر اقرار به **حق** جمع می‌کند که دیگر هیچ اختلافی نخواهند داشت. احتمال دوم: اینکه عقل هر کدام از آنها جمع می‌شود؛ یعنی **قوای نفسانی** و نیروهای حیوانی **تسلیم** عقل شوند و با آن همراهی کنند که دیگر به خاطر پراکندگی قوای نفسانی، عقل پراکنده نمی‌شود؛ ولی وجه اول صحیح‌تر به نظر می‌رسد. [۴] موسوی اصفهانی، سیدمجتبی، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۴۴، ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی. (به نقل از:

[۵] مجلسی، مجدباقر، مرآة العقول، ج ۱، ص ۸۰.)

(

نتیجه بحث

مردم از حیث استعداد و افکار در ترقی و تکامل هستند و برای پذیرفتن **حق** آماده‌تر می‌شوند و در عصر ظهور به آخرین درجه **کمال** خردها می‌رسند و این از ویژگی‌های زمان ظهور و **حکومت امام زمان** است؛ چنانچه سخن و روایت امام باقر (علیه‌السلام) صریح در این است که این کمال خردها به واسطه آخرین ذخیره الهی است. بنابراین همان‌طور که سرما و گرما وارد خانه‌ها می‌شود، کمال عقلانی نیز شیوع پیدا می‌کند و این رشد عقلانی به برکت حضرت امام زمان (عجل‌الله‌فرجه‌الشریف) است.

معرفی منابع

۱. عصر ظهور، علی کورانی.
۲. مکیال المکارم، ج ۱.
۳. دادگستر جهان، ابراهیم امینی.

پانویس

۱. ↑ **انبیاء/سوره ۲۱، آیه ۱۰۵.**
۲. ↑ مکارم شیرازی، ناصر حکومت جهانی مهدی (عجل‌الله‌فرجه‌الشریف)، ص ۷۹-۸۲، قم، نسل جوان، ج ۱۱.
۳. ↑ مجلسی، مجدباقر، مرآة العقول، ج ۱، ص ۸۰.
۴. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، کافی، ج ۱، ص ۲۵.
۵. ↑ موسوی اصفهانی، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۴۴، ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی.
۶. ↑ موسوی اصفهانی، سیدمجتبی، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۴۴، ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی.
۷. ↑ مجلسی، مجدباقر، مرآة العقول، ج ۱، ص ۸۰.

منبع

[سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «کامل شدن عقل انسان در زمان ظهور»، تاریخ بازبینی ۲۱/۰۸/۱۳۹۸.](#)

